

Lærerutdanning for en mer inkluderende skole

REFERANSE:

Tristani, L. & Bassett-Gunter, R. (2020). Making the grade: teacher training for inclusive education: A systematic review. *Journal of Research in Special Education Needs*, 20(3), 246-264. <https://doi.org/10.1111/1471-3802.12483>

Hvilken kompetanse trenger fremtidens lærere for å kunne ivareta behovene til elever med funksjonshemninger? Denne studien ser på hvordan ulike land ruster fremtidens lærere til å kunne inkludere alle elever i skolen, uavhengig av helsetilstand og sosioøkonomisk bakgrunn.

Bakgrunn

Inkluderende læringsmiljø (IL) er et begrep som har fått mye oppmerksomhet siden årtusenskiftet. Begrepet er utformet på bakgrunn av moralske, politiske og filosofiske verdier og beskriver en lærerutdanningspraksis som setter søkelys på hvordan en bedre kan inkludere elever med funksjonshemninger (EMF) i skolen. Elever med funksjonshemninger blir i denne studien definert som *elev med behov som historisk sett har begrenset deres muligheter til å oppnå full inkludering i skolesystemet og av jevnaldrende elever* (vår oversettelse¹). Andelen EMF i skolen har økt betydelig de siste 25 årene i vesten, noe som har ført til et økt søkelys på hvordan lærere kan ivareta denne elevgruppens behov uten at det går på bekostning av deres opplevelse av å være inkludert på lik linje med resten av elevmassen i det daglige skolemiljøet. I kjølvannet av denne økningen har flere lærerutdannere sett på hvordan IL-strategier best mulig kan implementeres i utdanningen av fremtidens lærere.

IL er et begrep som per dags dato har bred anerkjennelse i utdanningsvitenskaplige miljøer verden over. Med begrepets økende anvendelse har også kravene til læreres ivaretagelse av mangfold i klasseromsundervisningen økt. Ifølge forskerne bak denne systematiske kunnskapsoversikten² innebærer disse økte kravene at lærere må utvise høy grad av kunnskap om EMF, være tilpasningsdyktige, inneha personlige egenskaper og ha en adferd som skaper et positivt læringsmiljø for alle elever. Det amerikanske National Centre for Educational Statistics (NCES) rapporterer at implementeringen av IL i Nord-Amerika og Australia ikke skjer i et tilfredsstillende tempo. Forskerne bak denne systematiske kunnskapsoversikten tror dette skyldes mangelfulle lærerutdanninger når det kommer til IL, noe som har ført til hull i læreres kompetanse innen mangfold og inkludering. Som følge av disse manglene har forskningen internasjonalt satt søkelys på hvordan profesjonsutvikling i lærerutdanningen kan styrke implementeringen av IL blant fremtidige lærere. Profesjonsutvikling blir ansett som en konstruktiv og systematisk tilnærming til utvikling av læreres kunnskap om EMF.

¹ **Fra originalteksten (s. 246):** «*students with disabilities (SWD)*, who are broadly defined as learners whose needs have historically limited their ability to achieve full engagement within both the general education system and with age-matched peers».

² **Systematisk kunnskapsoversikt:** En systematisk kunnskapsoppsummering tar utgangspunkt i et klart definert forskningsspørsmål eller mål og bruker systematiske og eksplisitte metoder for å identifisere, velge ut og kritisk vurdere relevant forskning, samt for å samle inn og analysere data fra studiene som er inkludert i oppsummeringen. Kunnskapsoppsummeringen resulterer ofte i en systematisk kunnskapsoversikt, som regel en artikkel eller en rapport, som gir en oversikt over temaet eller svar på forskningsspørsmålet.

Profesjonsutvikling er et begrep som hovedsakelig brukes om etterutdanning av lærere, men grunnet et snevert datagrunnlag fra lærerutdanningene har forskerne også inkludert studier av profesjonsutvikling rettet mot IL for EMF blant aktive lærere. Dette grepet gir et mer solid datagrunnlag.

Formål

Denne systematiske kunnskapsoversikten analyserer og sammenfatter forskning på praksisopplæring for lærerstudenter og etterutdanning av aktive lærere innen IL for EMF i en nordamerikansk og australsk kontekst. Formålet med kunnskapsoppsummeringen er å få en oversikt over operasjonaliseringen av IL, slik at man kan kartlegge og innlemme begrepet i utdanningen av fremtidens lærere på en bedre måte enn i dag.

Inkluderte studier

Søkene etter relevante studier ble styrt av forhåndsbestemte inklusjonskriterier. For å bli inkludert i den systematiske kunnskapsoversikten måtte studien:

1. være publisert mellom 1990 og 2019
2. inneholde originale data
3. være fagfellevurdert
4. være publisert på engelsk
5. undersøke enten lærerutdanning og/eller profesjonsutvikling innen IL for EMF
6. fokusere på generell utdanning av lærere for elever mellom fem og 18 år
7. være utført i en nordamerikansk eller australsk kontekst.

Studien ble ekskludert dersom:

8. intervensjonen³ ikke var spesifikt rettet mot lærere
9. lærerne ikke jobbet i et tradisjonelt skolemiljø (men jobbet ved f.eks. spesialskoler)

Etter at søkene var foretatt og studiene var vurdert opp mot inklusjonskriteriene, satt forskerne igjen med 27 studier som ble inkludert i den systematiske kunnskapsoppsummeringen. Majoriteten av de inkluderte studiene inneholdt data fra USA (n = 12) og Australia (n = 11), mens et fåtall var fra Canada (n = 3) og Mexico (n = 1). De inkluderte studiene hadde varierende utvalgstørrelser (fra fire til 652 deltakere).

Resultat

Av de 27 inkluderte studiene undersøkte 21 av dem elever med generelle eller uspesifiserte funksjonshemninger, mens én fokuserte på elever med lærevansker, én så på elever med emosjonelle vansker, én så på elever med autisme og én så på elever med Downs syndrom. De to øvrige studiene undersøkte elever med en eller flere av disse utfordringene.

³ **Intervensjon:** I en eksperimentell studie gir man individer, grupper, enheter eller lignende noe som ikke allerede eksisterer, f.eks. en undervisningsmetode, for å undersøke effekten av tiltaket.

De fleste studiene fokuserte på barne- eller ungdomsskolen: åtte studier var på barneskolenivå, to på ungdomsskolenivå og elleve studier var på både barne- og ungdomsskolenivå. De resterende seks studiene spesifiserte ikke om de hentet data fra barneskolen eller ungdomsskolen.⁴

Blant de inkluderte studiene ble intervensjonsmetodene undervisning (n = 9), workshop (n = 4), praksisopplæring (n = 2) eller en kombinasjon av disse metodene (n = 12) brukt.

Intervensjonsvarigheten varierte fra 30 minutter til ett år. Til tross for stor variasjon i både intervensjonstyper og -varighet viser denne systematiske kunnskapsoversikten at alle de 27 studiene kunne rapportere positive resultater for alle IL relaterte holdninger, kunnskaper og ferdigheter som følge av intervensjonen.

Resultatene indikerte òg at det er mulig å skape positive holdninger til IL ved å benytte seg av diverse intervensjonsstrategier, og alle strategier – inkludert kursing, workshops, praksis eller en kombinasjon av disse – ser ut til å ha en positiv effekt på lærerstudenters holdninger til IL. Av de nevnte intervensjonsmetodene kunne forskerne konstatere at workshops så ut til å være den intervensjonsmetoden som jevnt over ga de mest positive resultatene. Fordelen med workshop er at det krever lite tid og penger å gjennomføre. I tillegg er den potensielle rekkevidden til workshop-metoden større, da den i seg selv ikke forutsetter forkunnskaper for å kunne delta.

Implikasjoner

Denne systematiske kunnskapsoversikten belyser en sentral problemstilling innen utdanningsvitenskap, nemlig hvordan en kan utdanne lærere som er godt rustet og forberedt til å ivareta behovene til elever med funksjonshemninger. Til tross for at IL er en anerkjent teori, finnes det lite empirisk forskning på IL, noe som kan indikere at begrepet ennå ikke er tydelig nok definert i forskningslitteraturen, eller at forskningen på temaet er for lite praksisorientert.

Denne systematiske kunnskapsoversikten er snever i geografisk omfang. Grunnen til denne innsnevringen er at EMF og IL blir såpass ulikt definert i forskjellige deler av verden at det foreløpig er vanskelig å studere dem i et globalt perspektiv. Det utelukkes derfor ikke at oversikten kan være for snever i geografisk omfang til at resultatene kan generaliseres til å gjelde alle land.

⁴ **Merk:** dette er i en engelsk kontekst og begrepene barneskole og ungdomsskole er oversatt fra «elementary school» og «secondary school» respektivt.